

בְּהִנּוֹת

DISQVISITIONUM PRACTICARUM

ΓΤΜΝΑΣΜΑ QVINTUM,

PRINCIPIA PRACTICA qua defectum
& excessum, jactatis utrinq; argumentis,
& qvidem ἀσκευαστικῶς vindicans:

Qvod

Ex Ampliss: Facult. Philos. in floren-
tissime Acad. Aboënsi consensu,

P R E S I D E

M. ANDREA WANOCCHIO

Phil. Praet. Prof. Ord.

Sobrie philosophantium discussioni mo-
destè sistit

GABRIEL THAUVONIUS Jun:

Austro - Finl. *Si*

In Auditorio Superiori

Ad diem , si Deo videbitur , vii. Decembris

Anni M. DC. LXXXIII.

ABOÆ,

Exc. apud Joh. L. WALLIUM, A. T.

H. Heuke

Reverendissimo in Christo Patri ac Domino
DN. JOHANNI GEZELIO,
SS. Theol. Doctori celeberrimo, Diaconos
Aboënsis Episcopo eminentissimo, nec non
nostris Lycæi Procancellario amplissimo, Pa-
tronu ac Promotori humilime suspi-
ciendo.

Ut & Clarissimis ac Reverendis Viris
DN. M. GABRIELI THALUVONIO,
Pastori Biernensis vigilantiss: nec non
Præposito ejusdem districtus graviss: Pa-
renti charissimo & indulgentissimo.
DN. M. ANDREÆ Prñg/ Pastori Ki-
mitoënsium meritissimo, Evergetæ meo
benignissimo.

DN. CHRISTIERNO PROCOPÆO,
In paræcia Loimiokiensi animorum cura-
ratori diligentissimo, fautori honorando.

DN. PHILIPPO Bachman/ Pastori
Ecclesiæ quæ in Haliko colligitur digniss:
benefactori optimo, cui & hâc occasione in
novo munere benigna fata precor.

Speciosissimus ac Prudenterissimus Virus
DN. ERICO Erickson/ prædiorum condu-
ctori accuratiss: benefactori honorando.
DN. PETR O Olofsson/ reddituum publicoru
exactori fideliss: affini & amio honoratiss:

PATRONO, PARENTI & FAUTORIBUS optimis
Felicitatem omnigenam precor!

SItenero ingenio multum rubigine læso
Stellifero quicquid templo; quod sis-
tur altis.

Sedibus in mundi; quid in aurâ conferamolli;
Cedere divinis quib[us]e ambigit omnia Musis:
Est gradus hic verum: sed nil præstantius illis
Arribus excelsò coluit quæ vertice Pindus:
Hamentis pellunt nebulas; ut currus habenat
Audiat hæ faciunt: bæ lauro tempora cingunt
Eripiunt letho: stant h[ab]it bona nomina castis,
Neg[er]unt tenebris doctos damnarier altis.
Magna igitur merita sunt hæ præconia laudum!
Ut si Mæonides, dissertus q[uod] ore resurgat
Virgilius, consueta parans b[ea]tū carmina; frustra
Tantarum titulum numeris aquare fluderet,
Expedit imperiis solido has custode juvari;
Nam ades legifera; Gymnasia, sed et aressa,
Accipiunt florem rectè florentibus illis,
Ast itidem graviter languent languentib[us] illis.
In Christo q[uod] pater simul q[uod] celeberrime præsul!
Felices nimium te sunt nostræ Auspice Muse
Providus, harū cum Rector caput atq[ue] columnæ
Sis: merito magno tangis eur vertice cœlos
Teg[er] pius veneratur, amatq[ue] Ecclesia Christi:
Cum favas studiis nitidâ Reverende Tiarâ

Et bene discupias veris Heliconis alumnū
Nomine deq; tuo quæsi vi his lumina chartū
In mente ut revocē præclara & præstata facta;
Accipe cur Præsul jucundo & respice uulso
Offero quod tenuis genio studiisq; faveto, &
Vive diu felix patriæ venerabile fidus.
Teq; parentes, pariter devotā mente colendum
Permuli rogito; vos & Christique ministros
Quem magni constant præcelsa Palladis artes
Et tenerum Christi vigiles servatis ovile, ut
Chartaceum hoc donū foveatis mente benigni
Officii indicium cum sit mentemq; revelet.
Munere spectati qui estis vos addite pondus
Ausib; his ore; Crescit mea Musa favor.

Ecce uerat tempus versus nunc pangere plures;
Ergo dotos claudio, votumq; appono fideles
Vos protegat cali cunctos moderator & orbis.

Quod optat Tuæ Reverend.^{mæ}
Dignitatis

Vestrarumq; Rev: Dignitatum
& Speci.

devolutus cliens & filius

GABR. THAUVONIUS, G. F.

quoquo modo perficiuntur, DEUS: non tam
men instar opificis & animalis lassitudi-
nem sentientis, labore afficitur, sed
utens potentia qua nulli cedet difficultati,
(condimentaria) per quam etiam illa qua
longe videntur esse, coninet. Arist. lib.
de mundo ad Alexand. c. vi. Ubi etiam
plura offendet curiosus lector. (d) Ignor-
rat objecto elenchum, dum confundit
cognitionem πνευματικῆν cum Φυσικῆ:
de priori loquitur Apostolus, non de
posteriori.

Objectio (y) e ratione propositionis
Paulinæ Rō. II. 14. 15. nata: Si verba illa Apo-
stoli: ὅπερ γὰρ ἔθνη τὰ μὴ νόμον ἔχονται,
Φύσει τὰ τῷ νόμῳ ποιῶν, οὗτοι νομον μὴ
ἔχοντες, εἰαυτοῖς εἰσὶ νόμοι. Οὕτως οὐ-
δέκουνται τὸ ἐργον τῷ νόμῳ γενιτὸν εἰ-
ταῖς καρδίαις αὐτῶν, κτλ. Sunt ex in-
tentione Spiritus Sancti primaria, condi-
tionaliter accipienda; utique male de-
sensu absolute usurpanter. At verum est
ex mente D. Flacii in Clave, circa vocem
Legis, & aliorum quorundam, prius; E.
& verum post.

Quod quidem ad Flacium; talem eu-
dit dicti ejus sensum: Si qui essent gen.

etiles, qui facerent quæ sunt legis, cum
seqvi legem quandam inscriptam esse,
atque illas preferendas esse ipsis Iudeis
circumcisis, qui legis sunt auditores ;
si essent factores legis moralis, haberent
legem cordi suo inscriptam, sponte fa-
cerent ea quæ DEUS per scriptam legem
præcipit & a Iudeis exigit, quamquam
frustra ; tunc illi gentiles essent multo
præstantiores futuri Iudeis. Ratione
vero pro hujus expositionis robore has
adponit : 1. Apostolum uti voce ὅτε,
quod idem sic ac εἰπειν, adeoque dicat hy-
pothesin, ut in illo Luc. XVII. 10. ὅτευ
μηνύοντε πάντα τὰ Διγενέα ιδεῖν,
id est, si omnia feceritis ; & Luc. XIV. 8.
ὅτευ κληθῆς, si vocatus fueris. 2. Idi-
psum reqvirere scopum Apostoli Rom.
III. seq. illic enim ostendere Apostolum, se
omnes homines convicisse peccati, de-
monstrasse omnes & singulos esse trans-
gressores legis : si autem aliqui adhuc
essent, qui legem servarent, si gentiles com-
mendasset præ Iudeis hoc in capite, quod
ipsi fecerint natura quæ legis sunt, quod
sibi ipsis lex sint, quod opus legis habeant
inscriptum cordibus suis, tunc utique hoc
obfuturum scopo Apostoli ; omnes enim
pecca-

peccatores esse, omnes transgressores legis,
 & nihilominus tamen quosdam non esse
 transgressores legis, sed ea facientes quae legis
 sunt, esse utique contradictoria. 3. Loquitur
 etiam Apostolum in sequentibus, versus
 videlicet 26. & 27. hypothetice; quod insuper
 per opus legis v. 15. notet efficacem legis
 notitiam, cum ipso actu, opere & effe-
 ctu conjunctam, quam gentiles non ha-
 buerint; denique quod nemo sit aut fu-
 erit, qui natura legem fecerit.

Resp. (α) In toto hoc apparatu esse
 προέχειν, adeoque vim inferri verbis A-
 postoli. Quod 1. de prima quidem ex-
 ceptione particulae ὅτε est in proposito:
 quippe quae non semper est hypothetica,
 sed quandoque causalis, tantundem si-
 gnificans Græcis ac quoniām, cum, qua-
 doquidem; ut Arist. lib. de mundo: μάλιστα ὅτε τὸ τάχιστον τῶν οὐρανῶν τὸ
 πυρωδέσ; præsertim cum ignita natura o-
 mnium nativarum sit celerrima. Inter-
 dum etiam est designativa temporis, ut
 Joh. IX. 5. ὅτε τῷ κόσμῳ ὡς Φῶς εἴη
 τῷ κόσμῳ. Unde constat illam illatio-
 nem esse a particulari, & non sufficeret
 ad torquendum sensum Apostoli. 2. Nec
 altera urgens est ratio, cum (a) scopus

non sit Apostolo, ut demonstret gentiles legem facientes Iudæis esse præferendos; sed duntaxat, ut ostendat eos coram Deo, quod & supra monstratum, fore ἀναλογήτας, licet legem non habeant præscriptam; quia sibimet ipsis sunt lex, habent legem Φύσις, eaque quæ legis sunt faciant, uti liquet e versu 14. (b) Emphatica etiam est hic stili Apostolici attemperatio: non enim dicit *Paulus*, quod gentiles ἄνομοι faciant legem, sed quod faciant τὰ τῷ νόμῳ, nec dicit eosdem facere πάντα τῷ νόμῳ, quasi legem impletent, sed quædam quæ legis sunt: diversissima namque sunt, facere legem, & ea quæ legis sunt. Sed nec 3. cogit, tum (c) quia loqui quidem Apostolum *bypothetice* in versu 16. & 27. de præputio, concedimus, non autem in hoc loco; cum sint contextus separati & ἀλληλεπίδηλοι: cum (d) quia ἐργον τῷ νόμῳ v. 15. notatur quidem realem, veram, operosam et præticam aliquam notitiam, non tamen dicitur gentiles omne legis opus habere inscriptum, dum *indefinita* & ἀοράτως ponitur inscriptum esse opus legis; fecisse

VERO

vero gentiles naturali instinctu τὰ τύπομα, quamvis ad perfectam ejus impletionem nunquam pervenerint, quod etiam ex virtutibus gentilium est evidens. (β) Petit ergo illa objectio partim *principium*, partim *elementum* ignorat.

Obj. (δ) Subjectum Paulinæ propositionis Rom. II.14. solicitans: *Si per vocem ἐθνη̄ illi gentiles intelligendi sunt, qui innotescunt per fidem in CHRISTUM mediatorem conversi, sive præcesserint incarnationem JESU, sive secuti, ea quæ legis sunt faciunt; sequitur eum terminum male de gentilibus sibi & naturalibus principiis suis relictis exponi.* At verum prius, E. & post. Minor est ex Pontificiis Estis, Fromondi & quorundam aliorum, quam probare satagunt partim (a) ex scopo Apostoli, cui institutum fuisse dicunt ostendere, sine fide omnes esse sub peccato, tam gentiles quam Judæos, quod & superiori capite de gentilibus late executus est; nec ullibi alias ita de gentibus a fide alienis loqui, ut eis veram aliquam legis observationem tribuat, quin potius varia fere passim illis adscribat vitia, ut Eph. II.3.4. II. IV. 17.

Col. III. 1. Thess. IV. Partim ex eo quod
expresse dicat Apostolus, quod οἱ ποιηταὶ
τὸνόμος δίκαιωσονται, sive Judæi fuerint,
sive gentiles, sive legem scriptam acce-
perint, sive non: δόξα καὶ πληρό-
νη μετά τῷ ἐργαζομένῳ τῷ ἀρχήν. Partim
(c) quia agit de ejusmodi operibus quæ
remunerationem habitura sunt in die,
quo Deus occulta hominum judicabit,
quæ sunt opera Judæi in abscondito: ta-
lia vero non esse gentilium, sed fidelium
opera.

Reſp. (a) Falso supponi per vocem
Ἔθνη hic intelligi gentiles fide in Christum
illuminatos. Prima illorum ratio non
cogit: quamvis enim Paulus vicia quædam
ascribat gentilibus probetque omnes esse
sub peccato, & quamvis veram ac per-
fectam legis observationem iis non adfi-
gnet, tribuit tamen aliquam dum dicit
eos facere τὰ τὸνόμος. Quod vero illic
agat de gentilibus notitia & fide in Chri-
stum destitutis, inde comparet, quia di-
cit eos Φύση facere ea quæ legis sunt, sci-
licet ἀνποδιηρυμένως ad gratiam: Φύση
namque facere idem est hic ex genio lin-
guæ,

va, ac dūtu & intīdu natura citra informationem, ut in illo Aristotelis lib. I. Pol. c. 2. ὅτι ἀνθρώπος Φύσει πληθήραν ζωής, id est, solius naturae instinctu: nec non dicimur esse Φύσει τέχνα ὄργανα Eph. II. 3. Φύσει Ἰχθύοις, extat Gal. II. 15. id est, natura & per nativitatem. Unde etiam liquet phraseos hujus, *natura facere*, detorsionem illam esse frivolum, qua de ductu naturalis rationis ad acquirendas demum notitias exponitur, adeoque idem significare prætenditur phrasis, *Φύσει facere*, ac κατὰ Φύσιν: nec enim Paulus opponit gentes Judæis in ratione externæ acquisitionis, sed intrinsecae impressionis; scilicet gentes illam legem, quam habebant Judæi, per solemnem promulgationem, non habuisse per revelationem, & consequenter sola divina impressione naturali, affirmat evidētissime: sed nec ullatenus gentes Judæis, vel versa vice, opponi possent ratione notitiae acquisitionis, cum talis apud utrosque horum ex æquo obveniat. Valeat etiam hic, quod analogatum, *Φύσει facere*, per se positum, stat pro significatu suo famosiori. Deinde, *Φύσει facere* di-

cuntur, cum connotatione principii agendi, ut vel hinc constet ridiculum esse interpretationem Arminianorum, referentium vocem Φόρει ad designationem originis; scilicet, ut concludant eos, qui natura gentes sunt, facere ea quæ legis, per supernaturalem quandam gratiam omnibus communem, non vero per naturam. Qui ludunt fallacia divisionis. Vid. B. Hulseman. Disp. II. de auxil. grat. th. XV. §. 7. Nec valida est ratio vel exceptio secunda: quia de illa propositione, ἀλλ' οἱ πιντάς τῷ νόμῳ δικαιωθήσονται, nequaquam subsumit gentiles, sed proponit eam tanquam regulam quandam generalem: quando enim dicit, gloria & honor & pax omni operanti bonum, dicit quidem quod operantibonum contingat; non vero, qui sint operantes bonum. Præterea ipse Apostolus in v. 12. dicit gentiles ἀνόμως peccasse; regeniti vero aut gentiles conversi lege non carent, nec sine lege peccasse dici possunt. Infirma etiam est ratio tertia; nec enim dicit Apostolus opera gentilium habitura remunerationem dic judicii: sed si vers. 16. refertur ad v. 15. tantum
asse-

asseritur, cogitationes malorum esse accusaturas vel excusaturas ipsos in die judicii, id est, quendam quasi conflitum fore in mentibus impiorum. Vid. loca parallelia. Sap. V. 3. Matth. VII. 22. Potius autem, dicit D. Ofiander, versum 16. deberi referri ad v. 12: versus autem intermedios accipiendos esse per hyperbaton, quod schema est frequentissimum. (β) Laborat etiam hæc objectione vitio παρερμηνέας, & petit principium.

Object. (ε) Quæ contra prædicatum propositionis Paulinæ ita insurgit: si proprias illa, inscribi cordibus, alias in Codice sacro, tam canone Vet. quam Novi Testamenti, induit significaciones, quam natus merliter esse infixam; sequitur eam gratias & μετ' ἀνακολυθίας pro notitia natura-liter insita urgeri: At verum pius; quod ex Jer. XXXI. 33. & 2. Cor. III. 2. probari autumant: illic enim Deus dicit: Dabo legem meam כְּתָבָה, in interiori eorum, & super corde eorum scribam eam; hic vero Paulus alloquitur Corinthios: Η̄ Κηπισθὴ ήμῶν υμεῖς εἰσε, ηγεγεραμένη ἐν ταῖς καρδίαις ήμῶν. Sic etiam de hac phrasi sentire. B. Augustin. lib. de spi-

ritu & lit. cap. XXVI. Huc forte trahitur a quibusdam illud Luc. II. 51. καὶ ἦ
μῆτηρ αὐτὸς διετήρει πάντα τὰ ρήματα
ταῦτα ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς. E. verum
etiam posterius; cum ex dicto Jeremias
nemo sanus nativum esse Evangelium &
cum vitae primordiis ortum, minus vero
Corinthios per naturam cordi Paulino
fuisse impressos audebit dicere.

Reß. (α) In genere: etiam si hæc ob-
jectio in Seet. κατασκ. p. 115. & 113. sit re-
jecta, non tamen piget hic eam read-
sumere; inde dicimus hanc exceptionem
laborare fallacia ἀμφιβολίας, ex varie-
tate suppositionis orta. Unde (β) ex po-
sitione significationis unius in diversis
contextibus, ad exclusionem alterius,
seu, ab inclusiva ad exclusivam,, non
valere consequentiam. (γ) Quod atti-
net inscribere aliquid in cor alicujus, sup-
ponimus illam phrasin certo notare a-
etalem communicationem veritatis vel
cognoscibilis inscripti, & consequenter
per nudam δύραμιν explicari nullatenus
posse aut debere; quod sibi habeat Ven-
delinus cum fratribus. (δ) Nos non ar-
gumentari ab omni inscriptione & in sen-
su di-

su diviso ad naturalem inexistentiam, sed ab inscriptione naturali, & versibus
 14. & 15. in sensu indiviso sumtis, ut consequens sit: si gentiles $\Phi\omega\sigma\iota$ faciunt ea
 quæ legis sunt & ita natura opus illud
 habent inscriptum, dari in ipsis natura
 legem aliquam. Debet enim $\alpha\pi\tau\kappa\omega\gamma$
 vox $\Phi\omega\sigma\omega\zeta$ in versu etiam subsequenti
 repeti intelligique. (e) Loca allegata
 priora nihil quidquam concludunt, quia
 in illis non dicitur natura inesse legem in
 visceribus renatorum, sed expresse prin-
 cipium supernaturale & extrinsecum,
 nempe Deus, in loco Jeremiæ ostendi-
 tur: נָתַן , *Dabo legem meam*. In
 loco etiam Pauli, *Spiritus Sanctus &*
 ministerium verbi. Aliud itaque est,
 dicit D. Osiander, *inscriptum esse*
per naturam, aliud, *inscriptum esse per*
gratiam: prius dicitur de lege illa & il-
 lius notitia, quam habuerunt gentiles re-
 velationis expertes: posterius in locis alle-
 gatis de illis qui regeniti beneficium gratiae
 acceperunt. D. Waltheri sententia, quam
 per festinationem concise apposuimus p.
 115. hæc est: *Utraque scriptio, puta Jer.*
XXXI. 33. & Rom. II. 15. plane est dispar &
alia,

alia, differunt enim, 1. ratione cause efficientis, quia scriptio in corda Christianorum a Spiritu S. est, in cordibus gentilium vero a natura. 2. Ratione materie, quia apud Jeremiam doctrina intelligitur Evangelii, hic vero, in loco Pauli, lex naturalis. 3. Ratione subjecti, illa namque credentium est propria, haec omnibus hominibus communis. 4. Ratiune effecti, dum illa Deo reddit gratios, haec ἀναπλογήτες. Harm. Bibl. p. 947. & 601. (?) De B. Augustino dicit D. Osiander, quod ille quidem hunc locum de lege divinitus inscripta exposuerit, verum simul etiam acceperit de lege naturaliter inscripta, adeoque sententiam quoque hanc probaverit; prout & Estius agnoscere, quod haec eadem sententia, quam Cajetano inter suos tribuit, non sit contemnenda. (?) Quod dictum Lucæ huc violenter trahunt nonnulli, eo ipso τειχας αὐτὸν ἐξαν, pilos pro lana venditant, cum ibi dicatur matrem Domini ad servasse omnia verba illa, puta quae tunc audierat, in corde suo: non vero quod Φύση fuerint inscripta. Ergo, argumentari a communicatione per sensus

&

& extrinsecus adveniente, ad notitiam naturalem & ingenitam, est solemniter ignorare *elenchum*, & quod vulgo dicunt, argumentari a baculo ad angulum.

Objet. (3) Excipiens adhuc *contra* vocem οὐνειδῆσεως, Rom. II. 15. quæ licet non adeo operose a nobis in *Sectione κατασκ.* urgeatur, ad præcidendam tamen, si quæ excogitari potest, difficultatem, sic utrinque discutitur: si conscientia morsus & stimuli ex qualicunque Dei notitia, etiam per sensus acquisitus, excitantur, & excitari possunt; sequitur eosdem gratis ad principia practica nativa & complantata tantum referri: at verum esse prius existimant quidam, partim, quia eo progreditur audaciæ magna pars hominum, ut illos conscientiæ morsus, neque infitam de Deo notitiam præsupponere, neque acquisitam arguere prætendant: partim quia se non Deum tantum, sed vim quemvis superiorē, etiam ipsum horrendum Dæmonem timere, cui supplicarint etiam *Indi*; remittantque ad Gellii lib. V. 12. & Porphyrium de *sacrificiis*.

Ress. (a) οὐγχωρηπκῶς & admitendo

tendo, conscientiam etiam presupponere principia accessoria notitiamque Dei acquisitam. (β) ἀρνητικῶς, dicendo conscientiam non solum, semper & in omnibus notitiam acquisitam presupponere, sed in primis innatam: quid enim de illis sentiendum, qui nullas notitias de Deo acquisiverunt, vel acquirere adlaborarunt, quos tamen

*diri conscientia factis
Mens babet attonitos & furdo verbere
cædit*

*Occultum quaiente animo tortore fla-
gellum?*

Morsus utique existunt & lancingiones ex perpetrato facinore: sed aliud est *notitia factis*, ut differit D. Osiander, aliud *degis*, quæ presupponitur, ad quam facinora perpetrata velut ad normam, ex imagine Dei primæva homini relicta, examinantur. Quod autem dictum est, se non Deum tantum timere sed & quemvis potentiores, id sit non tam per medium conscientię, quam per studium naturalis conservationis, quo bruta etiam animalia vitant & reverentur dolorifica: Nec horremus Demonem, nisi in quantum

quum concipimus illum ut apparitorem
in execuzione judiciorum divinorum, ob
adimpletam mensuram scelerum, stren-
uum & immaniter s̄avientem : nec me-
tus conscientiæ in qualicunque tremore
consistit, sed in agnitione reddendæ ratio-
nis de commissis ; qui in nullum aliud
nisi in Deum, ut in supremam Judicem,
se resolvit : ut D. Osiander. (7) Pec-
catur fallacia consequentis.

§. III.

Accidit quasi præter institutum fere,
quod paulo prolixiorem adhiberemus hic
capitis II. *Rom.* expositionem exceptio-
numque illuc pertinentium ἀνασκευὴν ;
quod quidem ductu imprimis D. Joh. A-
dami Osiandri factum esse maxima parte
tenus fatemur & ipsi. Nec sane pigra-
bimur ὁμηρικῶς paucas adponere & re-
solvere difficultates e capite I. *Rom.* tor-
queri solitas, scilicet per ὑπερόπρωτον ;
quo vel ita κατασκευὴ ultimum suum
robur consequatur.

Objet. (7) E vocatione versus 18. cap.
I. *Rom.* orta, contra syllogismi prima-
rii in pag. III. membra duo anteriora ,
nempe quod i. *principia prima omnibus*
insinuat

*insint, & quidem 2. ita, ut captiva qua-
si detineantur per iniuriam; directa:*

*Si 1. quod omnibus hominibus aequa-
inest, non mox innatum dici debet, 2.
notitiae quoque acquisita ē adixiæ ca-
ptivæ detineri possunt, 3. id etiam dici-
tur Phœnix, quod non est innatum; se-
quitur absurde hæc omnia principiis tan-
tum innatis adaptari. At verum dicunt
esse prius, Ergo & post.*

Probant de 1. quia unus idemque solis
& lunæ cursus omnibus hominibus ap-
paret, omnes sentiunt ignem calefacere,
lapidem descendere, colores deprehen-
dunt esse visibiles: hæc, inquā, omnia dicunt
omnibus hominibus sensu & ratione u-
tentibus esse communia, minime tamen
innata. De 2. quia notitiae etiam ac-
quisitæ captivæ ē adixiæ teneri possunt,
non itaque necessum esse ut notitia in-
injustitia detenta confessim sit innata: i-
mo paulo patere latius, possideri intus,
quam connasci. De 3. quia nō Phœnix,
vel manifestum per se, non recte opponi-
tur ei quod innescit per aliud, cum
Paulus ipse doceat, Deum patefecisse
gentilibus per visibilium creaturarum

complexum: ita per se manifestum esse
descensum gravium, levium ascensum,
&c. nos tamen sequi talet notitiam no-
bis esse congenitam.

Resp. (α) $\gamma\epsilon\nu\kappa\omega\varsigma$, in hac objectione
partim peti $\tau\delta\ \dot{\epsilon}\nu\ \dot{\alpha}\rho\chi\ddot{\eta}$, partim peccari
fallacia *ignorantiae elenchi*, partim a di-
ctio secundum quid ad dictum simpliciter.
(β) $\epsilon\dot{\iota}\delta\kappa\omega\varsigma$ ad 1. probationis membrum;
quod allata illic exempla sint $\alpha\pi\rho\sigma\delta\dot{\iota}\ddot{\o}$ -
 $\nu\omega\omega$, nec posse illa æquari cum princi-
piis innatis, sive practicis sive theoreticis,
vel illorum notitia, quoad *latitudinem*
subjectivam: communis enim est illa cur-
sus solis & lunæ, vis ignis calefactivæ, de-
scensus gravium &c. cognitio, non o-
mnibus, sed sensu & ratione utentibus;
imo ne his quidem omnibus: Si enim in-
fantes vim ignis novissent, ignem candelæ
nequaquam appeterent, nec sane illi,
qui in extrema Ægypti ora ad Oceanum
sedes suas posuerunt, allati ab Eudoxo
ignis vim cognoverunt, cum ignem si-
nu voluerint excipere. Ac ut maxima
est hominum pars, quæ exactam non ha-
bet solis lunæque cursus notitiam: ita
æci nequaquam dignoscunt varietatem

colorum, nec bene descensum gravium,
nisi per auditum & contrectationem.
Manet itaque firmum, quod, quicquid
toti speciei, omnibus & singulis indivi-
duis, a maximo ad minimum, a summo
ad imum inest, illud agnosci pro conge-
nito; nec quæ secundum quid univer-
salia sunt, ad absolute universalitatis
naturam posse extendi. Ad 2. probatio-
nis membrum dicimus, notitiam etiam
acquisitam captivari quidem posse, sed in
loco hoc Paulino sermonem esse de
τῷ γνωστῷ, quod ante exercitium sen-
suum, operationem intellectus, appli-
cationem contemplativam ad visibilia u-
niversi, captivatur. Hoc enim vult sibi
distinctio versus 18. & 19. Eo quoque ten-
dit progressus Apostoli argumentativus,
quod insuper intimat particula ἢδε, συλλο-
γική. Nec est cujusquam ponderis,
quod de *impiis in Ecclesia* opponunt, au-
dire eos verbum Dei, illumque cognos-
cere; & tamen illud verbum detinere
ēt adixiā, dum blasphemi sunt in Deum
vitamque conspurcant sceleribus: cum
nulla apud *impios in Ecclesia* sit captiva-
tio, sed contemptus, non oppressio violen-

ta sed neglectus , non incarceratio sed repudium , ut loquitur D. Ofiander. Ad probationis membrum dicimus , longe diversum esse , esse aliquid manifestum beneficio sensuum , & acquisitive , & esse manifestum in aliquo & quidem connaturaliter : itaque non hæc opponi invicem ; sed illud γραστής , quod est intrinsecum & ἐν αὐτīς , vel ἐν ιμήν , præsupponi alteri. (γ) Est in hac objectione evidentissimum , imo affectatum παρερμηθέντος vitium. Hinc etiam proclive erit illi occurrere instantia , quæ dicit per τὸ γραστὸν τὸ θεόν in loco illo Pauli Rom. I. 14. nihil aliud intendi , quam objecta externa , quæ illud γραστής repræsentativa nobis conferunt : cum , partim contrarium evincat phrasis , ἐν αὐτīς , quæ verti debet , non inter eos , nec apud eos , sed intra eos , dicatque idem quod in loco Jerem. XXXI. 32. paulo ante allegato , dicit vox בְּרַכָּה , non quidem ratione principii , quod & ipsum ostensum est , sed ratione modi inexistenti : partim e totius textus illius σύναφίσης clarum sit loqui Apostolum de γραστῷ intrinseco , non autem accessorio .

§. IV.

Hic equidem haud inconvenienter vel vindiciis Paulinis, vel per revocationem ad Objectionem I. & II. adscribi possent argumenta, quæ ad enervandum in primis principium illud practicum, de Deo colendo, construi solent ex Job. XXI. 14. *Dixerunt Deo: recede a nobis & scientiam viarum tuarum nolumus; quis est omnipotens ut serviamus ei? & quid nobis profest, si onus verimus illum?* Nec non Ps. X. 6. II. & 13. Et quod Paulus Ephesis objicit, quod fuerint ἀθεοι εὐτῷ κόσμῳ c. II. 12. Adeoque inde, quod dieat Apostolus 1. Cor. XV. 34. ἀγνωσίαν γὰρ θεοὺ πνεγέντες; & vocet τὸν εὐτόνην τὸν μὴ εἰδότην τὸν Θεόν 1. Thess. IV. 5. At cum loca illa ex professo tractantibus hæc provincia potiori jure adsignetur, partim etiam Responsio nostra ad Psal. XIV. versum 1. pag. 126. hinc difficultatibus occurrat, cum sint practice athei & obmurmurent regimini & providentiæ Dei, non vero quasi ignorantem Deum esse & esse colendum; præterquam quod dicta Apostoli non sint ἀπλῶς & sine ulla limitatione intelligenda, quasi gentiles nullum

lum prorsus DEum esse crederent; sed οὐχ κερτηῶς & restrictive, quod verum Deum ignorarint: idcirco ad objectiones ab experientia petitas primum, inde vero ad alias a ratione confictas dilabimur.

Object. (9) Si fuerunt olim populi & forte etiamnum in extremis mundi angulis reperiuntur, in quibus nulla principiorum practicorum, sive de Deo colendo sive de vita honeste instituenda, vestigia comparent; sequitur illa nobis non innasci: at verum dicunt adversarii esse prius, Ergo & post.

Probare nituntur minorem ex Americanis, Indis vel occidentalibus vel orientalibus aliisque consimilibus, qui, ut nautarum notavit curiositas, instar brutorum, quasi rationis expertes ultiro citroque divagantur.

Resp. (α) οὐχ κερτηῶς, de quibusdam barbaris admittendo, quod nulla fere principiorum in illis facile dignosci possint vestigia. (β) ἀρνητῶς, tollendo sequelam, quod talia principia illis non sint insita: inepte enim, ex negatione actus secundi ad negationem actus primi concluditur. Ignis latet sub cineribus,

ribus, ergo abest? nulla ibi est consequentia. (γ) Nec plane verum est, principia connata in tantum apud barbaros esse semper oblitterata, ut proorsus nulla eorundem deprehendi queant documenta, quamvis contrarium aliquando profiteantur &c ore & opere: οὐκ εἴ τις ἀναγνάοις αὐτὸς λέγει, τινῶν τοιούτων λαφύρων, h. e. non enim est necesse, quaeunque quis dicat, etiam putare. Arist. Metaph. IV. c. 3. Quod ipsum comprobat communis gentium in hac una re non dissentientium consensus, ut loquitur Lactant. I. 1. de fals. relig. c. 2. Vid. sent. κατέσκ. p. 115. seq. (δ) Quin potius deprehensa in Americanis principiorum adeoque cognici Dei vestigia docet Bentzo. I. I. de Ind. occid. c. 26. lib. II. c. 10. lib. III. c. 2. Lerius hist. nav. in Brasil. c. 16. Phil. Nicol. lib. I. de regno Christi c. 1. quos allegat D. Dannhaw. Nos vero vide-ri jubemus etiam Hoerubeck. de religione gent. Nec dubitandum, quin præterea sonus Apostolorum etiam illuc loci abierit, & jam olim ea terra fuerit cognita: uti ostendit Arias Montan. lib. de gene. region. c. 9. nam Ophir Semita

&

& frater ejus *Chavila*, quorum habita-
tio erat a Mesah ad *Sepher* montem ori-
entis, uti constat ex Gen. X. 29. 30. oc-
cuparunt has terras: inde *Ophirica*, quæ
regio est *Indiae* pretiosi auri ditissima, r.
Reg. IX. 28. quam *Josephus* lib. II. c. 2.
dicit olim *Sopbirum*, nunc *Auream terram*
appellari; *Jeremiæ* vero X. 9. & *Dan.* X. 5.
appellatur *Uphas*: unde aurum *Ophir vel*
ophiricum, vulgo *obrizum*, quasi *ophiri-*
cum, pro auro præstantissimo sumitur.
Job. XXII. 24. 1. *Par.* XXIX. 4. *Chavi-*
lana etiam erat nomen nostrum, quia Gen.
II. 11. iste fluvius ab auri copia describi-
tur: nec forte dubitandum, quin terra
quæ nunc vocatur *Peru vel Perus*, illa sit
quæ 2. *Paral.* III. 6. appellatur *Paryaim*,
admissa quadā inflexione vocis. *Thalmu-*
dicorum septem auri genera in *Joma* nu-
merata recenset *Buxtorff.* ad vocem בָּהַז;
quod per *Diezodov.* (ε) Peccatur hic falla-
cia consequentis.

Objecatio (1) Si notitia naturales &
principia practica nobis conaſcērentur,
utique ab ipſa ſracim nativitate appare-
rent in infantibus; at nulla principia
practica apparent in infantibus, Ergo nec
illa nobis conaſcuntur.

Resp. (α) Quod συμπέρεχσμα majoris plane est nullum: aliud enim est inesse, aliud conspici, aliud esse in actu primo, aliud in actu secundo. Causam vero, cur illa principia in pueris non statim appareant, affert Cicero I. Tuscul. Neque plane, inquit, ea videt animus cum repente in eam insolitum tamque perturbatum domicilium immigravit, sed cum se collegit ac reereavit, cum cognoscit eas: qua in sententia, si quidem τὸ πῆνον urgeatur, apertissima μετεμψυχώσεως vestigia licet deprehendere. Non prorsus absimilem reddit rationem Aristot. lib. VII. Phys. c. 5. Διὸ καὶ τὰ παιδία ἐπειδὴ μανθάνειν δύνανται, ὅτι κατὰ τὰς ξειδήσεις ὀμόιως κείνει τοῖς πρεσβυτέροις πολλὴ γδὲ η̄ περιεχὴ μηδὲ η̄ κίνησις; h. c. Ideoque pueri nec intelligere possunt, nec sensibus aequa judicare, ut seniores: quia multa in eis perturbatio & morio. In eodem autem libro causam affert alias, cur non infantes ratiocinentur, nempe, humiditatem cerebri. (β) Latent igitur in tenellis principia, quæ demonstrationi nondum actu inserviunt; non, quasi nulla sint, sed quod voces formare & per-

eas

eas eadem exprimere adhuc non didicent. (γ) Est hic fallacia Consequentis.

§. V.

His succenturiamus objectiones a ratione confitas:

Obje^ct. (α) Si nemo hominum est, qui terminos principiorum saltem simplices & incomplexos, quibus constant, vocesque quibus significantur, intelligat, antequam didicerit; multo itaque minus ipsa principia: at verum prius, E. T. post.

Respon. (α) nexus majoris esse prorsus infirmum, praesertim si vox termini accipiatur formaliter & objective; pro ipsis rebus extra intellectum existentibus: nec enim notitiam linguarum & terminorum materialiter sumtorum, actu naturalem dixerimus, sed res ipsis natura quodammodo notas esse asserimus.

Αόγος δὲ εστι Φωνὴ σημαντικὴ καὶ συνδικη, verbum est vox significans secundum institutum, &c quasi ex decreto hominum.

Arist. θεωρημα, c. 4. (β) Ponitur hic pro minori, quod tamen in certo respectu minus non est; nempe voces & termini incomplexi in ordine ad ipsas res & terminos complexos: πολλάκις

εἰδαμέν, ἡ δύνανται σκητὴ γόμαθος
ἀξελθεῖν, h. e. Saepē quæ novimus, ore
explicare non possumus. Arist. Probl.
sect. xi. §. 27. de pueris. (γ) Est Elen-
cbus parium & fallacia consequentia.

Object. (λ) Si receptum debet esse de-
nudatum eo quod recipit, sequitur intel-
lectum opertere carere, iis que supponun-
tur, principiis; at verum est prius, quod
constat e Physis, ergo Γ post.

Reff. (α) Restricti esse juris illam pro-
positionem, intellectus debet esse denuda-
tus ab eo quod recipit: nec enim debet
intellectus esse nudatus eo, a quo debet
moveri, ne idem sit actu & potentia ad
idem, uti introducit Piccol. D. Danhaw.
differentem; sed nudatus esse debet 1. in
specie, quia genus non impedit potentiam
ad speciem. 2. In eodem gradu, quia se-
cundus gradus non tollit potentiam ad
gradum tertium. (β) Dico per instan-
tiā, quod nec oculus ab omni colore
est vacuus, nec ab omni qualitate tactili
expers est organum tactus. (γ) Peccatur
fallacia a dicto secundum quid ad dictum
simpliciter.

Objet.

Objec^t. (μ) Vulgaris & tristissima:
Si intellectus nihil habet, nisi quod opens
phantasie extus adsciverit, utique nulla e-
runt principia connata; at verum prius. E.

Re^pon. (α) Hic peti principium,
cum contrarium jam sit evictum: pen-
det (β) ergo intellectus a phantasmate,
non quoad specierum κῆρσιν, cum quas-
dam habeat sibi congenitas; unde &
Arist.lib. III. de anima c.5. dicit illos re-
cte sentire, qui dicunt τὸ ψυχὴν εἴναι
τὸν ἄδων, locum specierum; sed quoad
χρῆσιν; neq; tamen semper quoad hanc,
quod probat cum Claud. Boucard. de a-
nimae nat. D. Danhaw. experientia sumta
a viro docto, cui si in fervore disputatio-
nis ex inopinato aliqua propositio nege-
tur, tunc disputatoris intellectus momen-
to temporis & quasi in instanti scelere fun-
dit super integrum negatæ probationem
ac resolutionem, etiam usque ad prima
principia. Ubi sane, inquisi^r, phantasias
materialis omnia comprehensa ista pro-
positione in tam brevi momento imagi-
nari nequit, sed intellectus super uno
phantasmate uberrimam illam plurium
rerum intellectionem concipit. Hæc illi;

Ob-

Object. (v) Aristoteles lib. III. de *anima*, c. 5. dicit: δύναμις πῶς ἐστὶ τὰ νοητὰ ὁ ὥστε, ἀλλ' ἐντελεχέα ὁ δὲ πρόν
ἀπ μὴ νοῆ, scilicet *potentia* est *intellectus* *intelligibilia*, sed *actu nullum* eorum, *intelligibilium*, est, priusquam *intelligat*. Et lib. II. post. analyt. cap. ultimo dicit o-
mnem cognitionem esse a sensibus; quod maxima pars gentis Calvinianæ cum Tim-
plerō viriliter urget.

Resp. (a) Quamvis ita statuat Aristoteles ibi, alibi tamen principia connata videtur concedere, ut lib. V. Eth. dicit: τὸ δὲ πολιτικὸς δίκαιος, τὸ μὲν φυσικὸν δῖ, τὸ δὲ νομικὸν. Φυσικὸν μὲν, τὸ πονητικὸς τὴν ἀντὴν ἔχον δύναμιν, καὶ δὲ τὸ δοκεῖν ημῖν; h.e. ius civile autem aliud est *naturale* aliud *legitimum*: *naturale* quidem quod ubique gentium, idem valeat, non quia i-
ra decretum sit vel non. Et paulo infe-
rius: ὅπερ τὸ μὲν φύσει ἀκίνητον, καὶ πονητικὸς ἀντὴν ἔχει δύναμιν. &c. Nec non lib. VI. Eth. virtutem ait esse duplicem, φυσικὴν & κυρεῖαν, proprie sic dictam, seu *moralēm*. (β) Autoritati humanae credendum quatenus firmis nititur ratio-
nibus.

Obj.

Object. (7) Ab absurdo: Si admittuntur principia practica, ut typus quidem habitualis, metuendum ne introducatur symbolus Platonius; at is introduci, nisi summa cum absurditate, nequit; Ergo nec prius admittendum.

Resp. (α) Frustra metui symbolismum Platonicum, cum Plato omnes notitias a nostra anima in corporis carcere dejectas. estimaverit possideri aeternum, exuscitari vero objeatis: nos vero κοινὸς ἐργοῖς ad principia cum contemplativa cum practica restringimus. (β) Plane non sequitur, intellectus hominis ex nostra sententia non est tabula nuda, ergo rasa: datur enim medium; nec rasa esse ob defectum deletionis, nec plane nudam ob principiorum impressionem dicimus.

Object. (ο) Si principia practica innata dantur, tum erunt reliquias quedam imaginis divinae: sed imago Dei totaliter per lapsum statuitur esse destruenda a Theologis Orthodoxis. Vid. Alberti Graweri question. illust Disp. X coroll. 2. D.D. Meisn. Anthropol. Sac. Disp. VI. de pecc. Orig. alios. Ergo nec principia practica innata supersunt.

Resp.

Resp. (α) Ad minorem, quod *imago Dei* dupliciter accipitur: *stricte* & in significacione primaria pro complexu virium mere spiritualium, integritate sanctitatis & justitiae, ad quam per renovationem tendimus, complementum illius in vita futura assecuturi, ut indicat Paulus Eph. IV. 24. Et late in secundaria significacione, prout notat notitiam qualcunq; veritatis & propensionem ad qualcunque honestatem. De illa intelligenda est minor, non de bac. Quicquid ergo supereft, hoc tantum externam disciplinam respicit; ad hemisphaerium inferius, quod concernit res mundanas, pertinet; in se valde languidum & imperfectum esse potiusque ad materiales quam formale referri debet D. D. Meisn. Ergo (β) ut non debemus penitus tollere imaginis divinæ reliquias cum Photianis, ita nec nimis extollere cum Pelagianis & Pontificis; quin potius observare discrimen inter legem naturæ in statu integratatis & in statu lapsus; ibi enim, in statu integratatis, erat regula firmiter menti impressa, quæ & ostendebat rectum ex ase tale, sive justum, & ad illud obli-

gabat

gabat; quod ex eo constare dicit etiam
D. Osiander, quia lex naturæ in statu
integritatis nil aliud fuit a parte rei, quam
Decalogus cordi hominis impressus, qui
ideo a Deo in monte *Sinæ* fuit repetitus,
ut urgeret hominem ad pristinæ perfecti-
onis exhibitionem, & in defectu illius ad
mediatorem, qui legis finis est, sese re-
cipere. Fuit ergo legis naturæ objectum
in statu integritatis, *reuum & sanctum*
ex affe tale. Hic vero, in statu lapsus, lex
naturæ nihil est aliud, quam regula fir-
miter menti impressa, indicans quid jus-
tum moraliter tantum, & ad illud obli-
gans. Ergo objectum legis naturæ in sta-
tu lapsus est *justum morale & civile tan-
tum*. Hinc etiam liquet, quod non satis
recte loquuntur, qui dicunt *Decalogum*
& legem nature, prout jam est in homi-
ne, esse plane unum idemque; cum no-
vissime debeat aliam fuisse imaginis divinae
rationem in statu instituto, cui De-
calogus recte adæquari dicitur, aliam
in statu destituto. Quin &c videant
loca Scripturar: Eph. IV. 18. 1. Cor.
II. 14. 2. Cor. III. 5. Gen. VI. 5. & sex-
centa alia: nec non judicium *Confes-
sionis*

fionis Augustanae artic. 18. & scripta orthodoxorum Theologorum, quo facilius Pelagianismus devitetur. In quantum vero differant lex naturae, quæ jam est in homine, & Decalogus, forte alias constabit.

S. V.

Ex his judicare non erit arduum, quam falsa sit sententia circa hoc de primis principiis, argumentum, Photinianorum, Socinianorum, quorundam Pontificiorum & Calvinianorum; quam ineptus sit Scepticismus Arminianorum seu Remonstrantium in Belgio; quam denique frustra nobis intenterur Symbolismus Platonicus, hæc principia practica statuentibus.

SECTIO III. ἀξιωματική.

- I. Prima principia practica sunt, non Θεικὰ, sed Φυσικὰ.
- II. Principia practica insunt homini non per modum δυνάμεως, sed per modum ἔχεως.
- III. Ex principiis practicis elucet rectitudine & honestas tantum civilis.
- IV. Ex principiis practicis ad symbolum Platonicum non est sumptus σεργμα.

CAP.

Ad Juvenem.

Ingenio, virtute & natalium splendore
politisimum,

Dn. GABRIELEM G. THAUVONIUM
de principis practicis publice & ege-
gie differentem:

N

litur en doctis GABRIEL palescere chartis
Thauvoniis, nostri portio chara chori,
Dum Patris & Petri tacitis vestigia curis
Docta premit, Musis gaudia mille ferens.
Hie Rhodus hic salta: venient post tempora
queis &
Thauvoniis obtineat nominis omne decus.

Gratulabundus sed festino ca-
lamo scripsit
JOH. FLACHSENIUS.

In

Insignes Praestantiss: Pereximiis, Juvenis,
Dn. GABRIELIS THAUVONII,
Optimorum parentum optimi filii, tam
qua studia Philosophica quam politiores mo-
res, progressus, præceps quidem, amica
tamen gratulatio:

E

st Deus in nobis agitante calescimus illo.
Dixit ut excellens ore Poeta suo.
Sic erit & sic est: aliud tamen ægra Socini
Secta docet, quamqua contremat inde satis?

Frane

Franciscus Svarez, Richardus cum Granatenſi
Implicat atque animos Ægidiusq; bonos:
Suspensū reddit sensum sed turba Remonstrās,
Ut sermone **Simon prodit Episcopius**
Ipſe palam. Grator Tibi jam mi docte Thavoni,
Quod velis & criticas arte subire vices!
Perge precor! sophies Academia culta Magistrū
Te creat & meritas ornat honore manus.

Quam ex animo dedit
AND. WANOCHIUS
Pb. pr. Prof. Ord.

Ad

Solidioris literatura Candidatum & loci gloria
decoratissimum Juvenem

DN. GABRIELEM THAUVO-
NIUM, Jun:

Affinem benē de me meritum,

Votivum colloquium:

Legibus antiquis viget hoc: *Conjuncta va-*
lebunt;

Nam nimis adversam, vis geminata premis.
Lux tibi de patro venit antea sanguine: Cū jam
Lux redit e Musis; candida fama manet.

Lubens & ulterò
adjecit

JACOB. J. LUND/
Acad. Secr: & Adj.

UT quondam studuit, claris virtutibus
orbem,

De tuus Patronus, tibi par cognomine tanto
Illustrare suum, Lumen columenq; Lycei
Abodici nostri, Pietatis q; artu alumnus
Dum fuit assiduus, cultissimus ergo Satelles.
Aspera non renuit sectari compita musa
Sed semper cupiens voluitque his invigilare
Ut tandem docta possit prodesse juventa
Sic stirpe ex ornans ut Lampas Thauvonianā.
Ergo Tu GABRIEL tanto cognomine pollens
Nunquam delitas, premere bac vestigia vatibus
Sed sacra Gorgonei, venerator numina fontis
Vitalis donec sanguis tua viscera pulsat
Hæc emendabunt mentem, virtutibus atque
Dotibus ornabunt variis, famamq; perennem.
Seraq; magnificum tribuant post secula nomen
Rectius ergo tibi dum consuluisse videris
Cum te delectas primum discursibus opis:
Ausibus his Gabriel, tantis gratantur ami-
Panduntur laudum porta, zibi buccino m̄gis
Pegasidum q; magno celebrat le carmine Pallas
Interea precibus niser solvamq; Tonanti
Ibura, iñi ut nomen post hac ad sydera surgat.

GABRIEL STEENBERGIUS,
Cons. Aulic.

GABRIEL es, virtus qui dicitur omnipo-
tentis,

Nominis ergo memor, nomine digna patras
Herculeus labor est quæ fers, clarosq; recludis

Virtutis fontes: clarus ut inde sies.

Perge bonis avibus post hac & prodere tales
Ausus. Virtutem conferet ipse DEUS.

CAROLUS THELIN

Carmina se possem faciliter deducere plebo
Delicio Aonidum GABRIEL fundere sponte
Vellem THAUVONIO scandenti Palladii arces
Qui simul ingenium saturarat naviter unda
Pegasidum, studiis nunquam mala frænare
mittens. (edran

Propterea intrepidus nunc scandit sponte eba
In simul egregie & solvit sub Prefide Theses.
Mecet bonis tantis, Patriæ ut prodeſſe paratu
Rite quas; ipsi & qui sit tibi sanguinis Author
Turba agnatorum toti reliqui & amici,
Hic etenim finis sive unica meta laborum
Semper erit: summa binc comitatur gloria
laqueo.

NICOL. PROCCPÆUS H.F.

Intrepide scandis dum doce, sedilia Phœbi
Thauvoni: pia res hæc celebrisq; simul,
Gloria Majorum, virtus ut fama superstes;
Nomen inextinctum sic precor esse tuum.

GEORGIVS FABRICIVS.